

[Iver Poulsen.]

et ansvar til en ministers passivitet, når han har været til stede og ikke modsat sig beslutninger, hvor der er tale om „et væsentligt led i regeringens almindelige politik“. Vi kan ikke rigtig se, hvorfor det ikke skulle være rimeligt, at en minister også ved andre beslutninger efter omstændighederne skulle kunne gøres ansvarlig for en sådan ren passivitet. Efter vor mening burde bestemmelserne i § 2, andet og tredje punktum, affattes således, at de omfatter enhver form for medvirken ved beslutninger, der er truffet i statsråd eller ministerråd, uanset om ministeren har været til stede i rådet eller ej, og efter omstændighederne også hvis hans medvirken kun har bestået i, at han har undladt at stemme imod beslutningen. Hvis bestemmelsen bliver affattet sådan, kan man undvære at skulle operere med det, der i lovforslaget hedder „et væsentligt led i regeringens almindelige politik“. Både „almindelige politik“ og „et væsentligt led“ er vist så svævende begreber, at det i givet fald ikke kan undgå at give store fortolkningsvanskeligheder, og derfor vil det efter vor mening være heldigst at undgå disse.

En anden bestemmelse, som vi er betænkelige ved — og som også er berørt af flere ordførere i dag — er den, der er foreslået i § 3, hvorefter man vil pålægge statsministeren ansvar ganske generelt, hvis der med føje rejses tvivl om, hvilken minister ansvaret påhviler. I de konkrete tilfælde, hvor der kan være rimelighed i at gøre statsministeren ansvarlig, må dette kunne ske efter de almindelige regler om medvirken.

Endelig vil jeg i denne forbindelse vedrørende mere principielle spørgsmål gøre en bemærkning om erstatningsansvaret. Ifølge lovforslagets § 7 synes der kun at være tale om erstatningsansvar over for statskassen, men det er da helt klart, at der i givet fald også kan være tale om, at andre end statskassen har lidt tab, som de har krav på at få erstattet. Det må derfor være rimeligt — og mere i overensstemmelse med lovens hele hensigt — at give klart udtryk i loven for en sådan mulighed.

Ud over disse afvigende opfattelser, som vi har på enkelte punkter med hensyn til selve indholdet af de foreslåede bestemmelser, er vi af den mening, at lovforslaget,

som det foreligger, foruden af nogle sproglige ufuldkommenheder lider af forskellige mangler med hensyn til det, som man vist kan kalde juridisk struktur, samtidig med at der er juridiske enkeltheder, som er uklare og misvisende. Jeg skal ikke gå i enkeltheder ved denne lejlighed, blot lige antyde det.

Jeg vil lige nævne, at der i lovforslagets § 4 er opsamlet en række bestemmelser, der pålægger ministeren ansvar dels for hans egne handlinger og undladelser, dels for underordnetes, herunder i visse tilfælde et objektivt ansvar. I § 5, hvis første afsnit, punkt a., tager sigte på en præcisering af de subjektive betingelser for en ministers ansvar — noget, der begrebsmæssigt kun har relation til de tilfælde, hvor det er ministerens egne handlinger eller undladelser, der pådrager ham ansvar — henvises der generelt til de foranstående regler, uagtet disse altså også omfatter de objektive ansvarstilfælde.

Den gennemgang, vi har foretaget af lovforslaget, har bl. a. overbevist os om, at de forskellige bestemmelser i §§ 4 og 5 af hensyn til den juridiske struktur og af hensyn til almindelig klargørelse og forebyggelse af fortolkningsvanskeligheder bør redigeres om, samtidig med at der også andre steder i lovforslaget kan og bør foretages ændringer med henblik på tydeliggørelse, også af sproglig art.

I forbindelse hermed vil jeg af flere grunde finde det rigtigt, at man går bort fra i lovforslagets titel at bruge ordet „ansvarlighed“. Ganske vist er det det ord, der bruges i grundloven, men vi finder, det er en unødvendig germanisme, ikke noget godt dansk ord, således som ordet „ansvar“, der jo betyder det samme. Vi kunne endda tænke os at gå et skridt videre og kalde lovforslaget „forslag til lov om ministres strafansvar“, dels af hensyn til at loven netop i første række tager sigte på strafansvaret, hvortil bestemmelsen om erstatningsansvar er knyttet som et appendiks, og dels af hensyn til, at det forekommer naturligt og ikke uden betydning allerede i lovens titel at give udtryk for, at det her drejer sig om noget andet end det parlamentariske ansvar.

Samtidig ville man dermed imødekomme den betragtning, at det vist må siges at være noget ujuridisk at anvende begrebet